

Листа биљака домаћина за које је утврђено да су осјетљиве на *Xylella fastidiosa*

Биљке домаћини осјетљиви према <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>	
Латински назив	Домаћи назив
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	горски јавор, бијели јавор
<i>Artemisia arborescens</i> L.	жбунолики пелин
<i>Asparagus acutifolius</i> L.	оштролисна шпарога
<i>Cistus monspeliensis</i> L.	љепљиви бушин
<i>Cistus salviifolius</i> L.	бијели бушин
<i>Coronilla valentina</i>	грмаста мљечика
<i>Genista x spachiana</i> (syn. <i>Cytisus racemosus</i> Broom)	зановијет, метлаш
<i>Genista ephedroides</i> DC.	врста жутилице

Hebe	хебе
Lavandula angustifolia Mill.	баштенска лаванда
Lavandula dentata L.	реџкаста лаванда
Lavandula stoechas L.	шпанска лаванда
Myrtus communis L.	ароматична обична мирта
Pelargonium graveolens L'Hér	мирисна мушкатла
Prunus cerasifera Ehrh.	црвенолисна шљива
Quercus suber L.	храст
Rosa x floribunda	ружа мјесечарка
Rosmarinus officinalis L.	рузмарин
Spartium juncum L.	зувка, брнистра
Биљке домаћини осјетљиви према Xylella fastidiosa subsp. pauca	
Acacia saligna (Labill.) Wendl.	акација
Asparagus acutifolius L.	оштролисна шпарога
Catharanthus	винка, зимзелен
Cistus creticus L.	
Dodonaea viscosa Jacq.	
Euphorbia terracina L.	мљечика
Grevillea juniperina L.	гравелија
Laurus nobilis L.	ловор
Lavandula angustifolia Mill.	баштенска лаванда
Myrtus communis L.	ароматична обична мирта
Myoporum insulare R. Br.	
Nerium oleander L.	олеандер
Olea europaea L.	маслина
Polygala myrtifolia L.	
Prunus avium (L.) L.	трешња
Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb	бадем
Rhamnus alaternus L.	зимзелена крлавина
Rosmarinus officinalis L.	рузмарин
Spartium juncum L.	зувка или брнистра
Vinca	винка
Westringia fruticosa (Willd.) Druce	
Westringia glabra L.	
Биљке домаћини осјетљиви према неколико подврста Xylella fastidiosa	
Coffea	кафа

ПРИЛОГ 2.

Ток визуелног прегледа и начин узорковања

1.1. Визуелни прегледи

Визуелни прегледи спроводе се на биљним врстама на мјесту или у близини мјеста производње и на мјестима уласка попиљки на основу листе биљака домаћина које су се показале као симптоматичне у ЕРРО региону.

Визуелни прегледи на мјесту или у близини мјеста производње спроводе се само током периода вегетације, по могућности по облачном времену:

1) поље – визуелни прегледи једногодишњих и вишегодишњих биљних врста спроводе се у току периода вегетације (не током фазе мировања), са оптималним периодом од краја прољећа до почетка јесени,

2) мјеста која примачу већи број попиљки захтијевају више од једне инспекције на годишњем нивоу, на основу процјене ризика.

1.2. Узорковање за лабораторијско тестирање

Узимање узорака за лабораторијско тестирање потребно је вршити истовремено са визуелним прегледима, у периоду вегетације. Узорковање симптоматичних биљака за већину домаћина осјетљивих на Xylella fastidiosa врши се у периоду испољавања симптома, од краја прољећа до почетка јесени. На основу искуства са подручја Италије и Француске, у обзир се узимају следећи аспекти:

1) за Polygalu spp. узорковање се изводи од краја прољећа до почетка јесени,

2) за Olea Europei и Nerium oleander запажања спроведена у Италији (у регији Апулија) показују да су:

- симптоми увенућа, сушења и опекотина у вези са инфекцијама које проузрокује Xylella fastidiosa најизраженији током љета, иако могу бити присутни током цијеле године,
- у неким случајевима симптоми су уочени током зимског периода на почетку кретања вегетације,
- бактерија се може детектовати током цијеле године помоћу серолошких и молекуларних тестова, иако је доказано да молекуларни тестови имају већи степен осјетљивости и поузданости,
- изолација бактерија у чистој култури била је неуспјешна из узорака прикупљених са поља при температурама вишим од 38 °C,
- за листопадне врсте (нпр. Prunus spp.) у Италији (регион Апулије) у листовима прикупљеним током љета симптоми су редовно уочавани и изолације су биле успјешне.

Узорак треба да се састоји од:

1) зрелог ткива (грана и лишћа), при чему је прикупљање изданака и младара у периоду активног раста потребно избјегавати,

2) зрелих листова са петељкама и дрвенастих гранчица за вишегодишње биљне врсте,

3) стабљика и зрелог лишћа код зељастих врста, гдје је могуће.

Наведени тип узорака ткива треба да обезбиједи највиши могући ниво детекције циљаног штетног организма. Приликом узорковања потребно је испратити принципе добре праксе за узорковање биља и биљних дијелова за лабораторијско тестирање (нпр. евиденција података о узроку на лицу мјеста узорковања, коришћење одговарајућег прибора и материјала за узорковање, дезинфекција прибора и алата итд.).

- Биљке са испољеним симптомима
 - Узорак треба да се састоји од репрезентативних грана или резница са јасно испољеним симптомима на узоркованој биљци/биљкама и да садржи најмање 10-25 листова (у зависности од величине листа). Препоручено је да се узорковање изврши са једне симптоматичне биљке или, уколико није могуће, са више симптоматичних биљака.
- Биљке без испољених симптома
 - Узорак треба да се састоји од грана или резница са узорковане биљке/биљака и да садржи најмање од четири до десет грана или резница (у зависности од величине биљке домаћина).

ПРИЛОГ 3.

Записник

за посебан надзор над присуством *Xylella fastidiosa*

(подаци о узорцима узетим за лабораторијску анализу из производних засада, пољопривредних газдинстава, окућница и јавних површина на којима се узгајају или расту биљке домаћини)

Број: бр. регије – бр. службе – ваш број, година –
Нпр.: 01-01a-III-10/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.../2019.
Датум: _____
Шифра узорка: _____

Подаци о произвођачу

Назив	
Адреса	
Телефон	
Број пољопривредног газдинства	

Подаци о биљној врсти

Подручје	
Општина	
Катастарска општина	
Потес	
Прегледана површина	
Поријекло биљног материјала	
GPS координате	
Врста биљке домаћина	
Сорта	
Дијелови биљке који се узоркују	

Примједбе: _____

Одговорно лице произвођач/власник биља

Овлашћено лице за преглед

ПРИЛОГ 4.

Табела 1 - Преглед дистрибуције и броја узорака за визуелни преглед и лабораторијско испитивање присуства инфекције *Xylella fastidiosa* на матичним стаблима у регистрованим расадницима пољопривредног биља у Републици Српској

Биљке домаћини	Број визуелних прегледа са узорковањем за лабораторијско испитивање
Матична стабла биљака домаћина	10

Табела 2 - Преглед дистрибуције и броја узорака за визуелни преглед и лабораторијско испитивање присуства инфекције *Xylella fastidiosa* у производним засадама и на окућницама у Републици Српској

Подручје	Број визуелних прегледа са узорковањем за лабораторијско испитивање
Приједор	5
Бања Лука	6
Добој	5
Бијељина	6
Источно Сарајево	3
Требиње	12
Укупно:	37*

* Извршити визуелни преглед и узимање узорака за лабораторијско тестирање на биљкама домаћинима у зависности од њихове заступљености.

Табела 3 - Број визуелних прегледа и узорка са јавних површина за лабораторијско тестирање присуства Xylella fastidiosa	
Подручје	Број визуелних прегледа са узорковањем за лабораторијско испитивање
Приједор	1
Бања Лука	3
Добој	2
Бијељина	2
Источно Сарајево	2
Требиње	5
Укупно:	15

Табела 4 - Број службених узорка из увоза за лабораторијско испитивање присуства Xylella fastidiosa	
Узорци	Број визуелних прегледа са узорковањем ради тестирања латентне инфекције
Увезене пошилке биљки домаћина	3
Укупно:	3*

* У случају постојања сумње на заразу, потребно је узети већи број узорка и доставити их на лабораторијску анализу.

Табела 5 - Укупан број узорка за Програм посебног надзора над присуством Xylella fastidiosa на подручју Републике Српске у 2019. години

Узорковања и визуелни прегледи	Број визуелних прегледа са узорковањем за лабораторијско испитивање
Регистровани расадници у Републици Српској (Табела 1)	10
Производни засади и пољопривредна газдинства и окућнице у Републици Српској (Табела 2)	37
Јавне површине (Табела 3)	15
Увоз (Табела 4)	3
Укупно:	65

ПРИЛОГ 5.

Образац 1. Резултати Програма посебног надзора над присуством Xylella fastidiosa – проузроковача Пирсове болести на подручју Републике Српске у 2019. години спроведеног у производним засадима, регистрованим расадницима, пољопривредним газдинствима и на окућницама

Редни бр.	Производ- љач/вла- сник	Регија	Општина	Врста	Мјеста узорко- вања / површина узорко- вања (ha)	Датум прегледа/ узорко- вања	Лице које је узорко- вало	GPS ко- ординате	Бр. запи- сника	Бр. извје- штаја	Резултат

Образац 2. Резултати Програма посебног надзора над присуством Xylella fastidiosa – проузроковача Пирсове болести спроведеног на граничним прелазима

		Пошилке из увоза				
Број узорка	Винова лоза	Prunus spp. (бреск- ва и трешња)	Маслина	Цитруси	Олеандер	Друге биљке домаћини
Период узорковања						
Број позитивних узо- рака						
Број негативних узо- рака						

Образац 3. Резултати Програма посебног надзора над присуством Xylella fastidiosa – проузроковача Пирсове болести на подручју Републике Српске у 2019. години спроведеног на јавним површинама

Јавне површине				
Број узорка	Период узорковања	Укупна површина узорко- вања (ha)	Број позитивних узорка	Број негативних узорка
Олеандер				
Друге биљке домаћини				

Образац 4. Укупни резултати Програма посебног надзора над присуством Xylella fastidiosa проузроковача Пирсове болести на подру-
чју Републике Српске у 2019. години

	Регистровани расад- ници	Производни засади, пољопривредна газдин- ства и окућнице	Јавне површине	Увоз	Укупно
Број узорка за лабораторијс- ку анализу					
Број позитивних узорка					
Број негативних узорка					